

Ἡ λέξη ἀνάθεμα καί ἡ σημασία της. Ὑπό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου (Μαξίμοβιτς)

Δημοσιεύτηκε στις Κυριακή, 05 Μαρτίου 2017 19:47 | Γράφτηκε από τον/την dominique |

 Share 2 Tweet 1 Email 0 Share 8

Αξιολόγηση Χρήστη: / 0

Χειρότερο   Καλύτερο

Αξιολόγηση

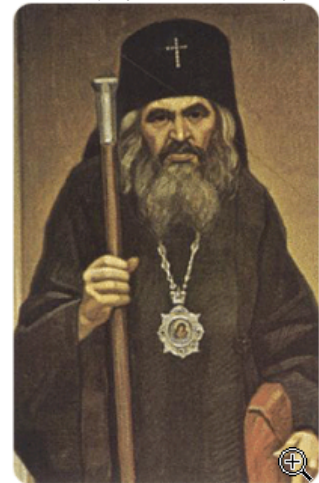
Ἡ λέξη ἀνάθεμα καί ἡ σημασία της

ὑπό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου (Μαξίμοβιτς),

Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σάν Φρανσίσκο

Ἡ ἑλληνική λέξη ἀνάθεμα, ἀποτελεῖται ἀπό δύο λέξεις: τήν **ἀνά**, πού εἶναι μία πρόθεση ἡ ὁποία δεικνύει κίνηση πρὸς τὰ ἄνω, καί τό **θέμα**, πού σημαίνει ἕνα ξεχωριστό τμήμα ἀπό κάτι. Στή στρατιωτική ὀρολογία **θέμα** σήμαινε ἕνα ἀπόσπασμα· στήν πολιτική διακυβέρνηση, **θέμα** σήμαινε μία ἐπαρχία. Τώρα χρησιμοποιοῦμε τή λέξη «theme», πού προέρχεται ἀπό τό **θέμα**, γιά νά σημάνουμε μία συγκεκριμένη ἐνασχόληση [topic] μᾶς γραπτῆς καί διανοητικῆς ἐργασίας.

Κυριολεκτικῶς τό **ἀνάθεμα** σημαίνει τήν ἀνύψωση κάποιου ξεχωριστοῦ πράγματος. Στήν Παλαιά Διαθήκη αὐτή ἡ ἔκφραση ἐχρησιμοποιεῖτο ἐξ Ἰσού σέ ἀναφορά πρὸς αὐτό πού ἦταν ἀποξενωμένο ἐξαιτίας ἀμαρτωλότητας, ἀλλά παρομοίως καί πρὸς αὐτό πού ἦταν ἀφιερωμένο στό Θεό. Στήν Καινή Διαθήκη, στά κείμενα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου χρησιμοποιεῖται ἅπαξ σέ συνδυασμό μέ τό **μαράν ἄθᾶ**, πού σημαίνει τήν ἔλευση τοῦ Κυρίου. Ὁ συνδυασμός αὐτῶν τῶν λέξεων σημαίνει χωρισμό μέχρι τήν ἔλευση τοῦ Κυρίου· μέ ἄλλες λέξεις - τό νά παραδοθεῖ κάποιος [ὡς ὑπόλογος] σέ Αὐτόν (Α΄ Κορ. 16, 22).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χρησιμοποιεῖ τό **ἀνάθεμα** σέ ἄλλο μέρος χωρίς τήν προσθήκη τοῦ **μαράν ἄθᾶ** (Γαλ. 1, 8-9). Ἐδῶ τό **ἀνάθεμα** ἐκφωνεῖται ἐναντίον τῆς διαστρεβλώσεως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ὅπως αὐτό κηρυσσόταν ἀπό τόν Ἀπόστολο, ἀνεξαρτήτως ἀπό τιόν θά μπορούσε αὐτή [ἡ διαστρέβλωση] νά διαπράττεται, εἴτε ἀπό τόν ἴδιο τόν Ἀπόστολο εἴτε ἀπό ἄγγελο ἐξ οὐρανοῦ. Σέ αὐτήν τήν ἴδια ἔκφραση ἐπίσης ὑπονοεῖται: «Ἄς κατακρίνει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος», διότι ποῖος ἄλλος μπορεῖ νά κατακρίνει τοὺς Ἀγγέλους;

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος στήν Ἀποκάλυψη (22, 3) λέγει ὅτι στή Νέα Ἱερουσαλήμ δέν θά ὑπάρξει **ἀνάθεμα**· αὐτό μπορεῖ νά κατανοηθεῖ μέ δύο τρόπους, δίνοντας στή λέξη **ἀνάθεμα** καί τά δύο νοήματα: 1) δέν θά ὑπάρχει καμμία ἀνύψωση στήν κρίση τοῦ Θεοῦ, διότι αὐτή ἡ κρίση ἔχει ἤδη ἔλθει εἰς πέρας· 2) δέν θά ὑπάρχει καμμία ἰδιαίτερη ἀφιέρωση στόν Θεό, διότι ὅλα τά πράγματα θά εἶναι τά ἱερά πράγματα τοῦ Θεοῦ, ἀκριβῶς ὅπως τό φῶς τοῦ Θεοῦ φωτίζει τοὺς πάντες (Ἄπ. 21, 23).

Στά πρακτικά τῶν Συνόδων καί τήν περαιτέρω πορεία τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἡ λέξη **ἀνάθεμα** κατέληξε νά σημαίνει τέλειο διαχωρισμό ἀπό τήν Ἐκκλησία. «Ἡ Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία ἀναθεματίζει», «ἀνάθεμα οὗτος ἔστω», ἢ «ἀνάθεμα τοῦτο ἔστω», σημαίνει τελεία ἀπόσχιση ἀπό τήν Ἐκκλησία. Ἀντιθέτως, σέ περιπτώσεις «διαχωρισμοῦ ἀπό τήν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας» καί ἄλλων ἐπιτιμίων ἢ κανόνων μετανοίας ἐφαρμοσμένων σέ ἕνα πρόσωπο, τό ἴδιο τό πρόσωπο παρέμενε μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἄν καί ἦταν περιορισμένη ἡ συμμετοχή του στήν πλήρη χάριτος ζωῆ Της. Παρά ταῦτα, αὐτοί πού παρεδίδοντο σέ **ἀνάθεμα** ἀπεσχίζονταν τελείως ἀπό Αὐτήν, μέχρι τή μετάνοιά τους. Ἡ ἐπί γῆς Ἐκκλησία συνειδητοποιώντας, ἐν ὄψει τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης καί σκληροκαρδίας τους, ὅτι δέν μπορεῖ νά κάνει τίποτε γιά τή σωτηρία τους, τοὺς ἀνυψώνει στήν κρίση τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ κρίση εἶναι ἐλεήμων πάνω στοὺς μετανοοῦντες ἀμαρτωλούς, ἀλλά φοβερή πρὸς τοὺς πείσιμονες ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ. «Φοβερὸν τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος ... καί γάρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον» (Ἐβρ. 10, 31, 12, 29).

Τό **ἀνάθεμα** δέν εἶναι τελεία καταδίκη: μέχρι τόν θάνατο εἶναι δυνατή ἡ μετάνοια. Τό **ἀνάθεμα** δέν εἶναι φοβερό ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία εὐχεται συμφορές γιά ὅποιονδήποτε ἢ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐπιδιώκει τήν καταδίκη του. Ἐπιθυμοῦν [ὁ Θεὸς καί ἡ Ἐκκλησία] νά σωθοῦν ὅλοι. Ἀλλά εἶναι φοβερό νά ἴσταται κάποιος ἔμπροσθεν τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ σέ κατάσταση ἀποσκληρυσμένου κακοῦ: τίποτε δέν εἶναι κρυφὸ ἀπό Αὐτόν.

«Φοβερὸν τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· οὗτος Κριτῆς ἐστὶν ἐνθυμύσεων καί ἐννοιῶν καρδίας· μηδεὶς εἰσέλθῃ πειράζων τήν πίστιν τὴν ἀμώμητον, ἀλλ' ἐν πραότητι καί φόβῳ Χριστῶ προσέλθωμεν, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καί χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν» (Στιχηρά τῶν Ἀποστίχων, Ἑσπερινός τῆς Κυριακῆς τῶν Βαῶν).

[Ὁ λέξεις στίς ἀγκύλες, ὄχι στίς παρενθέσεις, εἶναι προσθήκη τῆς μεταφράσεως]

ΠΗΓΗ (στά ἄγγλικά): Περιοδικό Orthodox Life, 1977, No. 2, σελ. 18

impantokratoros.gr

